

М. П. Циганин^{1,2}

¹ Івано-Франківська міська рада, м. Івано-Франківськ, Україна

² Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів, Україна

ІНСТИТУЦІЙНА ПІДТРИМКА СУБ'ЄКТІВ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Розглянуто вплив співпраці між суб'єктами молодіжної політики на розвиток громади та сьогоденний стан молодіжної сфери на локальному рівні на прикладі Івано-Франківської міської територіальної громади та цільові програми, які стимулюють цих суб'єктів до співпраці. Зосереджено увагу на визначенні понять "суб'єкти молодіжної роботи" та "молодіжний працівник", окреслено роль молодіжних центрів як ключових розробників та реалізаторів молодіжної політики на локальному рівні. Також розглянуто ролі, основні завдання та взаємозв'язок між суб'єктами молодіжної політики на різних рівнях: локальному, регіональному та національному.

Проаналізовано успішний досвід і його результати та запропоновано варіанти покращення процесів взаємодії і залучення молоді та інститутів громадянського суспільства до співпраці з органами місцевого самоврядування.

Ключові слова: молодь; суб'єкти молодіжної політики; співпраця; розвиток громади.

Вступ

Постановка проблеми. Молодіжна політика України є одним із напрямків діяльності держави, який спрямований на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов і гарантій для соціалізації та інтеграції дітей та молоді в суспільні процеси, що здійснюються в інтересах дітей і молоді й за їх участю [4]. Проте досі розвиток молодіжної політики в Україні потребує комплексного підходу. Оскільки до 2021 р. в Україні не існувало чітко визначених законодавством визначень понять "молодіжна політика", "молодіжна робота", "молодіжний працівник", "суб'єкти молодіжної політики" та інших, а діяльність базувалася на застарілому законодавстві 90-х років та рекомендаціях міжнародних декларацій, принципів та резолюцій, то і відповідальність за розроблення і реалізацію молодіжної політики всі покладали виключно на органи державної влади або органи місцевого самоврядування. З метою покращення нормативно-правової бази та залучення молоді до прийняття рішень, розбудови молодіжної інфраструктури та створення простих і прозорих правил фінансування молодіжних проєктів з державного бюджету, з 2015 р. представники влади, громадського сектору та молодіжні лідери спільно працювали над законопроєктом про молодь. Документ зазнавав змін унаслідок великої кількості громадських обговорень, які відбувалися в різних кутках України, проте незмінними залишалися три "кити" [1] законопроєкту:

- залучення молоді до прийняття рішень: створення Національної ради з питань молоді при Кабміні, а також відпо-

відних рад на місцевому рівні при органах місцевого самоврядування;

- молодіжна інфраструктура: розширення мережі молодіжних центрів в усіх регіонах України;
- фінансова підтримка молодіжних проєктів з державного бюджету: утворення Українського молодіжного фонду за зразком Українського культурного фонду.

В прийнятому Законі України від 27.04.2021 № 1414-IX "Про основні засади молодіжної політики" [4] чітко вказані визначення термінів "молодіжна політика", "молодіжна робота", "молодіжна інфраструктура", "молодіжний працівник", а також визначено, що суб'єкти молодіжної роботи – це фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, що здійснюють молодіжну роботу. До суб'єктів молодіжної роботи належать, зокрема, молоді особи, молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання. Почали напрацьовувати перші механізми та інструменти залучення молоді до формування й реалізації молодіжної політики, розпочався активний процес імплементації закону, проте повномасштабне впровадження 24 лютого 2022 р. значною мірою призупинило та ускладнило цей процес. Як країна загалом, так і громади зокрема постали перед викликом підтримки молоді та співпраці суб'єктів молодіжної політики у часі війни: в умовах невизначеності, обмеженого фінансування, відчутної міграції молоді та наростаючого стану

Інформація про авторів:

Циганин Мар'яна Петрівна, заступник директора Департаменту молодіжної політики та спорту, начальник відділу молодіжної політики; аспірант. Email: mariana.tsyhanyn@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-3542-8560>

Цитування за ДСТУ: Циганин М. П. Інституційна підтримка суб'єктів молодіжної політики на місцевому рівні. *Ефективність державного управління* : зб. наук. пр. Вип. 3/4(76/77). Львів: НЛТУ України, 2023. С. 50–56.

Citation APA: Tsyhanyn, M. P. (2023). Institutional support of youth policy subjects at the local level. *Efficiency of public administration*, 3/4(76/77), 50–56. <https://doi.org/10.36930/507608>

тривоги і депресії в суспільстві.

Сьогодні вирішення проблеми низького рівня участі громадських організацій і молодіжних лідерів у прийнятті управлінських рішень та співпраці із владою на локальному рівні залишається актуальним завданням. Ця проблема відображає відсутність ефективних механізмів взаємодії між цими сторонами та вказує на потребу вдосконалення інституційного середовища для забезпечення більшої участі цих суб'єктів у формуванні та виконанні стратегій розвитку на місцевому рівні; розробленні та реалізації молодіжної політики громади.

Аналіз досліджень та публікацій свідчить про високий рівень зацікавленості вчених різних напрямків у вивченнях взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства з питань сприяння молоді та їх співпраці з владою на усіх рівнях. Так, наприклад, О. Тинкован у своїх працях звертає увагу на аспекти взаємодії органів влади із громадськими організаціями. В. Омельчук досліджує процес формування державної молодіжної житлової політики, тоді як Р. Сторожук аналізує механізми реалізації молодіжної політики держави в рамках європейського вектору України. С. Оксамитна, О. Яременко, Н. Костенко, О. Вишняк, Н. Паніна, також роблять вагомий внесок у вивчення різних аспектів сфери сприяння молоді та співпраці з нею, як з повноцінним суб'єктом, органів державної влади. У сфері досліджень участі молодіжних громадських організацій у розробленні молодіжної політики на рівні держави зазначимо внесок науковця В. Купрія.

Окрім того, українські науковці, такі як О. Балакірева, О. Ганюков і О. Левцун, вивчають психологічні, політичні та соціальні мотиви молоді під час процесу демократичних трансформацій у країні. О. Балакірева аналізувала соціальне становище та самопочуття молодих людей під час трансформацій українського суспільства, О. Гнатюков висвітлює освітні процеси, запити сфери культури та політичні вподобання сучасної молоді в Україні, а О. Левцун досліджує інтеграцію молодих людей в сучасні економічні відносини.

Питання сутності та організації молодіжної роботи висвітлені у наукових публікаціях, а також посібниках, виданих Державним інститутом сімейної та молодіжної політики й міжнародними організаціями. Значення молодіжної роботи проаналізовано у публікації Н. Левченко та Н. Коляди [12]. Автори визначають основні завдання молодіжної роботи, принципи діяльності молодіжних центрів, виокремлюють етапи розвитку системи навчання молодіжних працівників. Аналізуючи значення програми "Молодіжний працівник", дослідники зазначають, що реалізація цього проекту становить унікальну можливість для підвищення професійного рівня фахівців у сфері державної служби, органів місцевого самоврядування та громадських організацій, які працюють з молодими людьми. Це сприятиме збільшенню числа молодих людей, які беруть участь у формуванні політики, та посиленню взаємодії державних і молодіжних громадських інститутів у соціальному становленні молоді.

Підтримку і роль співпраці між суб'єктами молодіжної політики описують розробники державних цільових програм та програм розвитку територіальних громад.

Мета (ціль) дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні впливу співпраці суб'єктів молодіжної політики на розвиток Івано-Франківської міської територіальної громади; аналізі існуючих механізмів

взаємодії між цими сторонами; розробленні пропозицій щодо збільшення кількості активних громадських організацій, які співпрацюють з органом місцевого самоврядування у сфері молодіжної політики.

Методи та інформаційна база дослідження. У ході проведеного дослідження було використано різноманітні джерела інформації, причому ключовими серед них є нормативно-правові документи, такі як закони України, постанови Кабінету Міністрів України та рішення органів місцевого самоврядування. Ці джерела є фундаментальними для розуміння та аналізу механізмів взаємодії між громадським сектором та органами влади на локальному рівні.

З метою опрацювання цих документів та отримання обґрунтованої інформації застосовували різні методи наукового дослідження. Серед них:

- узагальнення: використовувалося для систематизації нормативно-правових актів з метою визначення правового статусу та повноважень органів влади;
- аналіз: застосовували для ретельного розгляду документів з метою визначення ключових аспектів та основних положень;
- порівняння: використовували для встановлення схожостей та відмінностей між різними нормативними актами, що регулюють питання участі громадських організацій та молоді у процесах прийняття управлінських рішень;
- синтез: застосовували для узагальнення отриманих даних та формулювання висновків щодо ефективності взаємодії громадських організацій та молоді з органами влади на локальному рівні на основі аналізу визначених нормативних актів;
- соціологічні методи: спостереження та інтерв'ю для аналізу соціальних явищ та мотивації взаємодії в громадському секторі;
- економіко-математичні методи: оцінювання кошторисів, економічний аналіз та інші інструменти для оцінювання ефективності управлінських рішень.

Такий підхід до використання методів наукового дослідження забезпечує об'єктивність та деталізацію аналізу взаємодії громадських структур та молоді з публічними органами.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних результатів

Молодіжна політика є невід'ємною частиною загальної політики соціально-економічного розвитку громад і країни загалом. Однак, щоб успішно реалізовувати цільові молодіжні програми, необхідно чітко зрозуміти хто є її співвиконавцями, хто із великого списку суб'єктів молодіжної політики є першочергово і на постійній основі задіяний у процесах розроблення та реалізації молодіжної політики, а хто співпрацює ситуативно, в міру індивідуальної потреби в площині вузько визначених тем.

На національному рівні Міністерство молоді та спорту України виконує ключову роль у формуванні та реалізації молодіжної політики. У контексті децентралізації це вимагає від команди Міністерства виконання різноманітних функцій, зокрема розроблення стратегії розвитку молодіжної політики держави, вивчення досвіду інших країн та поширення кращих практик, підвищення кваліфікації молодіжних працівників, фінансової та методичної підтримки молодіжних програм і проектів, а також певного роду нормативно-правового забезпечення діяльності.

На регіональному рівні суб'єкти молодіжної політики виконують завдання, які передбачені і запропоновані

на національному рівні, зокрема Державною цільовою програмою "Молодь України", а також можуть розробляти власні регіональні програми, враховуючи місцеві особливості та потреби молодих людей в певній області чи районі.

Реалізація молодіжної політики на регіональному рівні може здійснюватися різними організаціями та установами, наприклад: центром зайнятості, закладами культури, спорту, освіти, молодіжними центрами, іншими державними та комунальними закладами, патрульною поліцією, релігійними спільнотами, міжнародними фондами та інститутами громадянського суспільства, зокрема молодіжними громадськими організаціями. Варто пам'ятати і про соціально відповідальних підприємців, які дедалі частіше стають партнерами або донорами в молодіжних проєктах.

На локальному (місцевому) рівні, де децентралізація підвищує відповідальність, формуються нові структури, відбувається перегляд можливостей реалізації молодіжної політики, що часто веде за собою і зміну функцій її основних суб'єктів.

Організація молодіжної роботи на місцевому рівні вимагає врахування місцевих особливостей та забезпечення необхідної інфраструктури. Взаємодія з органами територіальної громади (ОТГ) стає важливим аспектом, враховуючи, що не всі ОТГ мають однакові можливості. ОТГ, розташовані в містах або великих селищах, вже мають інфраструктуру для молодіжної політики, але для інших це може бути викликом, і їм варто розглядати можливості використання існуючої інфраструктури гуманітарної сфери.

Зокрема, важливо підтримувати та розвивати молодіжні центри й залучати висококваліфікованих молодіжних працівників на рівні ОТГ. Оскільки молодіжна політика включає в себе різні сфери, такі як освіта, працевлаштування, культурний розвиток та соціальний захист, важлива є міжсекторальна взаємодія та координація всіх зацікавлених сторін. Підтримка умов для молодіжної участі й громадського контролю також визнається як важлива для ефективності молодіжної політики, тому на рівні громади варто забезпечити:

- молодіжну інфраструктуру з повноцінною фінансовою підтримкою та кадровим забезпеченням;
- навчальні програми для молодіжних працівників;
- підтримку на етапі створення та розвитку громадських організацій, які працюють з молоддю;
- налагодження співпраці між усіма суб'єктами молодіжної політики та іншими можливими зацікавленими сторонами;
- залучення молоді до розроблення і реалізації молодіжної політики та звітування перед нею щодо отриманих результатів;
- звітування перед громадою загалом про стан молодіжної політики у простій доступній формі через загальноприйняті канали комунікації.

Розглянемо суб'єкти молодіжної політики та співпрацю між ними на прикладі Івано-Франківської міської територіальної громади.

Рішенням Івано-Франківської міської ради від 24.12.2020 р. № 348-3 було прийнято цільову програму "Молодь Івано-Франківської міської територіальної громади" на період 2021-2025 роки [7]. Головною метою цієї програми є створення сприятливих умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в об'єднаній територіальній громаді. Програма покликана підвищити спроможність інститутів громадянського суспіль-

ства у молодіжній сфері, діючи на принципах демократичного управління та використовуючи наявні та нові інструменти для активної участі та інтеграції молоді у суспільне життя.

Основний фокус полягає в комплексних та системних підходах усіх суб'єктів молодіжної політики для стимулювання вертикальної й горизонтальної співпраці, а також обміну досвідом між органом місцевого самоврядування та молоддю. Досягнення цієї мети передбачає активну участь і взаємодію між департаментами міської ради, такими як: Департамент молодіжної політики та спорту, департамент освіти і науки, департамент культури, міський центр зайнятості, департамент соціальної політики, а також міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Механізм реалізації програми передбачаючи також участь інших відомств, служб, громадських організацій, підприємців, науковців, засобів масової інформації та інших інститутів громадянського суспільства за їхньою згодою. Основним виконавцем, який повинен враховувати міжсекторальний підхід та сприяти координації зусиль всіх зацікавлених сторін для успішної реалізації молодіжної політики програмою визначено Департамент молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради.

Програма передбачає розвиток інфраструктури молодіжної політики на місцевому рівні, підтримку діяльності молодіжних центрів та молодіжних працівників, а також сприяння формуванню та розвитку інститутів громадянського суспільства. Оцінення ефективності роботи здійснюють згідно з розробленими показниками, а результати звітування перед громадою допомагають зберегти прозорість та взаємодію з громадянами.

Варто згадати про існування Програми економічного і соціального розвитку Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021-2023 роки [8], яка є ключовим документом, що визначає розвиток міської територіальної громади в середньостроковій перспективі, розроблена департаментом економічного розвитку, екології та енергозбереження спільно з іншими структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради за участю підприємств, установ, організацій.

Враховуючи аналіз економічних і соціальних тенденцій у Івано-Франківській міській територіальній громаді та ідентифікацію проблем, у цій Програмі визначені пріоритети, завдання та заходи на 2021-2023 роки. Ці ініціативи спрямовані на покращення якості життя мешканців міста. Зокрема, акцент роблять на стимулюванні економічного зростання через розвиток бізнес-середовища та приваблення інвестицій. Також значну увагу приділяють створенню нових робочих місць, що сприятиме зниженню безробіття та підвищенню рівня зайнятості. Участь громади в управлінні визнається як ключовий аспект, заходи Програми спрямовані на активізацію цієї участі. Це може передбачати залучення громадян до прийняття рішень, публічні обговорення важливих питань, а також розвиток механізмів для зворотного зв'язку між владою та громадою. Молодіжна політика описана в окремому розділі як важлива окрема частина комплексу заходів щодо розвитку громади, що черговий раз засвідчує її роль і значення.

Керуючись цими двома цільовими програмами, Департамент молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради у 2023 р. поставив перед собою завдання максимально покращити співпрацю між

суб'єктами молодіжної політики, та проводив інформаційні і навчальні заходи щодо існуючих методів участі молоді у прийнятті управлінських рішень та алгоритмів співпраці Департаменту з інститутами громадянського суспільства та іншими установами, організаціями і підприємствами різних форм власності, а саме:

- запровадив стипендії міського голови для ста обдарованих студентів закладів вищої освіти 3-4 рівнів акредитації [10], які, окрім успіхів у навчанні, відзначилися громадською активністю за межами ЗВО на території Івано-Франківської міської територіальної громади;
- розробив простий і покроковий алгоритм співпраці громадських організацій з Департаментом;
- сформував базу даних громадських організацій, які працюють з молоддю [9] та базу просторів, де можна проводити молодіжні події [11], надавши відкритий доступ до цієї інформації всім зацікавленим сторонам;
- створив комунальну установу "Івано-Франківський молодіжний центр "Рух" зі штатом шість осіб [5], залучивши до цього процесу молодь, громадські організації, міжнародні фонди та місцевий бізнес;
- організував у співпраці з іншими суб'єктами молодіжної політики тренінг базового рівня "Молодіжний працівник" – єдиної на сьогодні навчальної програми, яка затверджена Міністерством молоді та спорту і по завершенні якої учасники отримують свідоцтво встановленого зразка [2].

Незважаючи на всі зроблені кроки з боку органу місцевого самоврядування, рівень співпраці між суб'єктами покращився не істотно, особливо малопомітні позитивні зміни співпраці між владою та громадськими організаціями. Протягом 2022-2023 рр. під час молодіжних форумів та інших масових заходів Департамент молодіжної політики та спорту систематично опитував присутніх щодо причин відсутності бажання співпрацювати з міською владою, внаслідок чого отримав список найпоширеніших із них:

- 1) мізерні суми фінансової підтримки з міського бюджету;

- 2) обмеження переліку статей витрат, неможливість скерувати кошти міського бюджету, наприклад, на оплату реклами у соціальних мережах;
- 3) пріоритетність здійснення видатків Казначейством та органами Казначейства [3], тобто у часі війни через створену чергу існують довготривалі затримки оплати товарів та послуг, що ускладнює співпрацю з підрядниками.

Якщо на пріоритетність здійснення видатків Казначейством та органами Казначейства молодь навряд може вплинути у часі війни, то на обсяг бюджету на молодіжну сферу та на перелік статей витрат це цілком реально. Насамперед громадським організаціям та іншим суб'єктам молодіжної політики, необхідно до кінця вересня поточного року подати у профільний структурний підрозділ органу виконавчої влади (Департамент молодіжної політики та спорту) письмову пропозицію до календарного плану заходів на наступний рік із вказуванням формату заходів, цільової аудиторії, суми необхідного фінансування та ролі суб'єкта у реалізації цієї пропозиції. Це дасть змогу аргументувати потребу збільшення суми бюджету на молодіжну політику та покаже дієвих суб'єктів молодіжної політики станом на сьогодні. По-друге, необхідно писати відповідні звернення щодо розширення переліку статей витрат у вищі органи влади: Міністерство молоді та спорту України, Верховну Раду України, Кабінет міністрів України, Президенту України, народному депутату України, обраному на відповідному окрузі.

Через відсутність таких звернень та пропозицій, важливі управлінські рішення в сфері молодіжної політики часто приймають одноосібно або невеликою кількістю людей, та містять суб'єктивний підхід до формування пріоритетів молодіжної політики й обсягів її фінансування.

Рисунок. Модель реалізації молодіжної політики на рівні міської/селищної/сільської ОТГ [6]

Джерело: Міністерство молоді та спорту України

Як наслідок виникає замкнене коло недовіри та пасивності у співпраці між суб'єктами молодіжної політики, молодь не відчуває себе повноцінним партнером та шукає інші місця для здобуття досвіду й самореалізації, мігруючи у кращому випадку в іншу громаду, в гіршому – іншу країну, де механізми співпраці цих суб'єктів функціонують більш стабільно.

Плануючи свою діяльність, суб'єктам молодіжної політики варто брати до уваги модель реалізації молодіжної політики на рівні міської/селищної/сільської ОТГ [6], як показано на рисунку.

Варто зазначити, що молодіжний центр є одним із ключових суб'єктів молодіжної політики та виступає платформою практичної роботи з молоддю і центром об'єднання уже існуючої громадсько активної молоді. Орієнтація напрямків діяльності центру визначається потребами та інтересами молоді громади. Серед перспективних напрямів роботи центру можна назвати:

- навчання осіб, які працюють з молоддю, підвищення рівня їх кваліфікації, а також тих, хто лише прагне стати активним молодіжним лідером;
- об'єднання зусиль суб'єктів молодіжної політики, зокрема активізація молодіжних рад, співпраця з громадськими організаціями;
- створення методично-інформаційної бази, якою зможуть користуватися працівники будь-яких установ та організацій, що працюють з молоддю;
- стимулювання активності молоді через організацію тематичних гуртків і клубів, де молодь може реалізовувати свої інтереси та таланти;
- проведення різноманітних інформаційних кампаній та медіапроектів із залученням до цього процесу молоді з метою створення позитивного іміджу молодіжної роботи у громаді;
- організація заходів для інтеграції соціально-вразливої молоді: внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, осіб, які повернулися із зони бойових дій, молодь, яка проживає у селах громади.

Враховуючи усі дані, в Івано-Франківській громаді варто: проводити зустрічі із студентською молоддю у закладах вищої освіти та інформувати про можливості та переваги співпраці із владою; розробити та запровадити інформаційні кампанії у засобах масової інформації та соціальних мережах з метою підвищення обізнаності молоді щодо існуючих механізмів співпраці та взаємодії; проводити систематичні консультації із громадськістю, зокрема щодо формату та тематики заходів для соціально вразливої молоді; систематично протягом року проводити моніторинг та збір відгуків щодо проведених міською владою заходів для молоді та актуалізацію потреб серед цільової аудиторії, зокрема шляхом опитувань, відкритих слухань, неформальних зустрічей з молоддю.

Висновки і перспективи подальших розвідок

Аналіз наукових досліджень, законодавства України, експертних розробок Міністерства молоді та спорту України та цільових програм територіальної громади свідчить про позитивну динаміку розвитку молодіжної політики, проте досі існує потреба в збільшенні кількості молодіжних лідерів та громадських організацій, які беруть участь у розробленні та реалізації молодіжної політики.

Аспекти, які вносять новаторство та актуалізують це дослідження у контексті публічного управління та молодіжної політики, такі:

- 1) інтегрований підхід. У публікації враховано не лише аспекти законодавства, але й соціально-економічні чинники у громаді та необхідність у вивченні та розумінні потреб і можливостей молоді та громадських організацій;
- 2) залучення громадськості. Описано існуючі практики співпраці з громадськістю та запропоновані механізми їх покращення, зокрема це включає в себе консультації, публічні слухання та інші механізми, що забезпечують відкритість та взаємодію між владою та громадськістю;
- 3) створення сприятливих умов. Рекомендовано створення умов для розвитку ініціатив громадських організацій та молоді, зокрема надання повноцінної фінансової підтримки та створення платформ для обміну досвідом і планування спільної діяльності між суб'єктами молодіжної політики;
- 4) розвиток інфраструктури. Враховано необхідність підтримки та розвитку молодіжного центру, а також підтримку ініціатив громадських організацій.

Перспективи подальших розвідок включають: глибше вивчення передумов, які впливають на участь молоді у прийнятті управлінських рішень та участь громадських організацій у розробці і реалізації молодіжної політики громади; вивчення успішного досвіду та кращих практик інших країн та громад України, що дасть змогу впроваджувати ефективні підходи до молодіжної політики; виведення актуальних питань молодіжної сфери у публічний простір, що сприятиме залученню громадськості до обговорення та прийняття управлінських рішень. Враховуючи військові дії в Україні протягом тривалого часу, перспективним напрямом дослідження є пошуки механізмів залучення до розробки молодіжної політики представників молоді соціально-вразливих груп, зокрема внутрішньо-переміщених осіб та осіб, які повернулися із зони бойових дій.

Список використаної літератури

1. CS.DETECTOR.MEDIA (2021). Рада ухвалила закон "Про основні засади молодіжної політики", створений спільно з громадським сектором і молоддю. URL: <https://cs.detector.media/reforms/texts/184309/2021-04-28-rada-ukhvalyla-zakon-pro-osnovni-zasady-molodizhnoi-polityky-stvorenyy-spilno-z-gromadskym-sektorem-i-moloddyu/>
2. Youtube (2023). Навчання для лідерів. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bQAIQOvLJEg>
3. Верховна Рада України (2021). Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 9.06.2021 р. №590. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-%D0%BF#Text>
4. Верховна Рада України (2021). Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. Дата оновлення 31 березня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>
5. Департамент молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради (2023). Івано-Франківський молодіжний центр "Рух" відкрито". URL: <http://surl.li/nmfxb>
6. Децентралізація (2023). До уваги громад! Модель реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/7896>
7. Івано-Франківська міська рада (2020). Про програму "Молодь Івано-Франківської міської територіальної громади" на 2021-2025 роки: Рішення Івано-Франківської міської ради від 24.12.2020 р. № 348-3. URL: <http://www.namvk.if.ua/dt/523870/>
8. Івано-Франківська міська рада (2021). Про програму економічного і соціального розвитку Івано-Франківської міської територіальної громади на 2021-2023 роки: Рішення Івано-

- Франківської міської ради від 29.04.2021 р. № 152-8. URL: <http://www.namvk.if.ua/dt/583782/>
9. Івано-Франківська міська рада (2023). Громадські організації, які працюють з молоддю. URL: <https://www.mvk.if.ua/molorg>
10. Івано-Франківська міська рада (2023). Про призначення стипендій міського голови для обдарованих студентів закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації: Рішення Івано-Франківської міської ради від 31.07.2023 р. № 146-37. URL: <http://www.namvk.if.ua/dt/890349/>
11. Івано-Франківська міська рада (2023). Простори і центри в м. Івано-Франківську, де можливо організовувати молодіжні події. URL: <https://mvk.if.ua/prostmol>
12. Левченко, Н., & Коляда, Н. (2022). Молодіжна робота в Україні: історія становлення та перспективи розвитку. *Соціальна робота та соціальна освіта*, 2(9), 252-261.

M. P. Tsyhanyn^{1,2}

¹ Ivano-Frankivsk City Council, Ivano-Frankivsk, Ukraine

² Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine

INSTITUTIONAL SUPPORT OF YOUTH POLICY SUBJECTS AT THE LOCAL LEVEL

Introduction. The youth policy of Ukraine is one of the directions of the state's activity, which is aimed at creating social-economic, political, organizational, legal conditions and guarantees for the socialization and integration of children and youth in social processes carried out in the interests of children and young people and with their participation. However, the development of youth policy in Ukraine still requires a comprehensive approach. For a successful realization of targeted youth programs, it is necessary to clearly identify who appears as its co-implementers, who from the large list of youth policy subjects is primarily and permanently involved in the processes of development and implementation of youth policy, and who cooperates situationally, to the extent of individual needs in the plane of narrowly defined topics. Therefore, the article examines the impact of cooperation within the subjects of youth policy on the development of the community and the current state of the youth industry at the local level taking into account the example of the Ivano-Frankivsk urban territorial community and the targeted program that both stimulate these subjects to cooperate. The purpose of the study is to theoretically substantiate the influence of the cooperation of youth policy subjects on the development of the community.

Analysis of Literary Sources. O. Tinkovan addresses issues of interaction among state authorities and public organizations in his writings. V. Omelchuk (formation process of the state youth housing policy in Ukraine), R. Storozhuk (mechanisms of implementation of the state youth policy in the context of European choice of Ukraine), S. Oksamytna, O. Yaremenko, N. Kostenko, O. Vyshniak and N. Panina study different areas of youth influence and its cooperation with the state authorities. Scientist V. Kupriy is engaged in studies of the participation of youth public organizations in the development of state policy.

Ukrainian scientists O. Balakireva, O. Ganyukov and O. Levtsun study the psychological, political and social motives of young people during democratic transformations in society.

Issues of the essence and organization of youth work are widely researched in scientific articles, as well as manuals issued by the State Institute of Family and Youth Policy and international organizations. The value of youth work is analyzed in the publication of N. Levchenko and N. Kolyada.

Highlighting previously unresolved parts of the general problem: low level of participation of public organizations and youth leaders in making management decisions and their cooperation with the authorities.

Materials and Methods. Various sources of information are used in the research, with normative and legal documents being the key ones: the Law of Ukraine, the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, decisions of the local self-government body.

The following methods of scientific research are used to study the mentioned sources: search for information; analysis and systematization; comparison; synthesis.

Results. It is described who ensures the formation of youth policy and its implementation at different levels: national, regional and local. The key achievements of 2023 as part of the implementation of the target program "Youth of the Ivano-Frankivsk City Territorial Community" for 2021-2025 are indicated, with its purpose to create opportunities for self-realization and development of the potential of youth in the united territorial community by increasing the capacity of civil society institutions in the youth sphere, which operate on the principles of democratic governance, implementation of existing and new tools for the active participation and integration of youth in public life and the further development of the Ukrainian society.

The main reasons for the lack of desire of youth leaders and public organizations to cooperate with the city authorities are analyzed and ways of their partial elimination or reduction are suggested.

It is noted that the youth center is one of the key subjects of youth policy and is the center of practical work with youth and the association of socially active youth. The directions of the center's work are formed in accordance with the needs and interests of the youth of the community.

Discussion. Due to the lack of a legally defined procedure for appeals and proposals from youth policy subjects to authorities, important management decisions in the field of youth policy are often made individually or by a small number of people, and contain a subjective approach to the formation of youth policy priorities and the volume of its funding.

As a result, there is a closed circle of mistrust and passivity in cooperation among youth policy subjects, young people do not feel like full-fledged partners and look for other places to gain experience and self-realization, migrating in the best case to another community, in the worst case to another country, where the mechanisms of cooperation of these subjects function more stably.

By involving youth and all interested parties in systematic discussions, planning and joint actions, it is possible to achieve a high level of social activity of youth and quality implementation of youth policy both in a separate community and in the country as a whole.

Conclusion. Analysis of scientific research, legislation of Ukraine, expert development of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine and target programs of the territorial community testify to the positive dynamics of the development of youth policy, but there is still a need to increase the number of youth leaders and public organizations that participate in the development and implementation of youth policy.

Aspects that bring innovation and push this research forward in the context of public administration and youth policy are worth noting the following:

1) integrated approach. The article takes into account not only aspects of legislation, but also socio-economic factors in the community and the need to study and understand the needs and opportunities of youth and public organizations;

2) involvement of the public. Existing practices of cooperation with the public are described and mechanisms for their improvement are proposed, in particular, this includes consultations, public hearings and other mechanisms that ensure openness and interaction between the authorities and the public;

3) creation of favorable conditions. The article recommends the creation of conditions for the development of initiatives of public organizations and youth, in particular, the provision of full-fledged financial support and the creation of platforms for sharing experience and planning joint activities between youth policy subjects;

4) infrastructure development. The need for support and development of the youth center, as well as support for the initiatives of public organizations, is taken into account.

Prospects for further research include: in-depth study of the prerequisites that affect the participation of youth in management decision-making and the participation of public organizations in the development and implementation of the youth policy of the community; studying the successful experience and best practices of other countries and communities of Ukraine, which will allow implementing effective approaches to youth policy; bringing current issues of the youth sphere into the public space, which will contribute to the involvement of the public in the discussion and making of management decisions. Considering the military operations in Ukraine for a long time, a promising direction of research is the search for mechanisms of involvement in the development of youth policy of youth representatives of socially vulnerable groups, in particular, internally displaced persons and persons who have returned from the war zone.

Keywords: youth; subjects of youth policy; cooperation; community development.